

Odvaha od Havla

Petr Fischer
fischer@tydenikeuro.cz

Deset let bez Václava Havla. Zní to hrozně. Všechno je už tak strašně dávno. Když si kdysi před léty lidé v Československu říkali deset let bez Masaryka, bylo dva roky po nejhorší válce v dějinách a komunisté se už za pomoci ruských poradců intenzivně připravovali na převzetí moci. Dějiny se zkrátka valí pořád rychle dopředu a neohlížejí se příliš na ty, kteří je spoluvytvářejí a kteří rychle a trochu nezaslouženě mizí kdesi v oparu zapomnění.

Kulatá výročí jsou vhodná příležitost, jak se alespoň na chvíli v tom běhu zastavit a říct, co nám takový Václav Havel jako osobnost dává do budoucnosti. Co spolu s ním ještě neodešlo, co tu v nějaké podobě zůstává jako energetická zásoba poslední záchrany či sociální nebo kulturní kapitál, jež jako společnost můžeme využít nebo také promarnit.

Česko se deset let od smrti prvního listopadového prezidenta o Havlova podobu už vlastně ani nehádá. Ale jako v mnoha věcech je i v otázce Havlova odkazu společnost rozpolcena. Pro jedny je Václav Havel nositelem velkých západních hodnot, morálky, svobody a demokracie. Nic není ztraceno, má smysl jít dál touto cestou, říká bývalý prezident a pořád ukazuje tam, kam ukazoval během listopadových demonstrací roku 1989, kdy ještě pravda a láska tak snadno vítězily nad lží a nenávistí.

Druzí vidí v Havlovi nezaslouženého vítěze protikomunistické revoluce, která ani nebyla revolucí, ale spíše dohodnutým předáním moci. Řada lidí to Havlovi nemůže odpustit – to, že zemi z části ovládli bývalí komunisté a později čerstvě zrození

podnikatelé spojení klientelisticky s novou politickou vrstvou. Havel se v představách těchto velmi zahořklých kritiků stal arcivínkem, hromosvodem všem frustrací a nenávistí spojených se společenskou změnou 90. let. Jistě je to pohled nezasloužený, který neodpovídá skutečnosti, bohužel však velmi reálný a neustále ve veřejném prostoru nějak přítomný.

Česko se pralo o výklad a zabarvení své porevoluční ikony úplně stejně urputně, jako se potýká samo se sebou. Ani na mapě Evropy tak úplně nevíme, čím jsme a co chceme, a občasná pekelná debata o Václavu Havlovi a jeho dědictví je jen odrazem této naší nejistoty.

Jedna věc se ale všem ideologicko-politickým vysvětlením zleva, zprava, zprostředka vymyká. Havel zůstává inspirativní pro kohokoli ve své odvaze. Nejen v té, s níž se postavil za své názory a přesvědčení proti nesvobodné zvlášti jakéhokoliv režimu, ale i v té, jež mu pomáhala vidět (sebe)kriticky i své vlastní kroky, politické i osobní. První velký strach z vězení, kdy měl Havel pocit, že vyšel režimu moc vstříc a podlehl. Nebo přiznaná neschopnost vnímat ekonomické souvislosti revoluce, podcenění lidí jako Václav Klaus a Miloš Zeman, kteří přinesli do českého politického systému mnohem víc ješitnosti, než jaké byl kdy schopen sám Havel.

K této odvaze za něčím jít, prosazovat a uskutečňovat věci, které se zdají být zcela nemožné, a přece se nakonec jako zářákem stanou, bude mít cenu se vracet i po více než deseti letech od Havlovy smrti, kterou si připomínáme v těchto dnech. Nakonec je to také jediná cesta, jak se vyhnout celé té šílené ikonizaci (pozitivní i negativní) Havlovy osobnosti, křčovitému uctívání hořícího Havlova srdce. To srdce ale zůstane symbolem odvahy, kterou nejen Česko, ale i my všichni jako lidé budeme vždy potřebovat. Díky za ni, pane prezidente! ●

SVĚT STAVEBNICTVÍ NA DOTEK

ERP systémy

Řízení stavebních zakázek

Rozpočtování a kalkulace staveb

Ocenění informačního modelu stavby

Cenová soustava RTS DATA

Organizování veřejných zakázek

Svět stavebnictví na dotek již 30 let...

RTS a. s., Lazaretní 13, Brno 615 00, www.rts.cz
e: rts@rts.cz, t: +420 545 120 211, f: +420 545 120 210